

Persbericht

26 oktober 2021

Bonaire boekt voortgang op het gebied van financieel beheer

Kralendijk – Het bestuurscollege dient een begrotingsoverschot aan het einde van het jaar te voorkomen en de eilandsraad zou in haar kaderstellende rol wat meer daadkracht mogen tonen. Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) heeft dit in de gesprekken met het bestuurscollege en eilandsraad aangegeven.

Als gevolg van de coronacrisis was het toerisme gedurende het eerste halfjaar van 2021 minder dan in 2019. Dit had tot gevolg dat de eilandelijke inkomsten USD 1,7 miljoen lager uitvielen dan begroot. Desondanks realiseerde het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) tot en met het tweede kwartaal een begrotingsoverschot, veroorzaakt door een onderbesteding van beschikbare middelen uit de begroting. Het Cft vroeg het bestuurscollege nogmaals om ervoor te zorgen dat de door de eilandsraad vastgestelde begroting wordt uitgevoerd, waarmee een begrotingsoverschot aan het einde van het jaar zo veel als mogelijk wordt voorkomen. Het bestuurscollege gaf aan alles in het werk te stellen om het begrotingsoverschot te minimaliseren.

Financieel beheer

Bonaire boekt voortgang op het gebied van financieel beheer. De accountant kwam bij de jaarrekening van 2020 tot een oordeelonthouding en constateerde iets minder tekortkomingen als bij de jaarrekening 2019. Het Cft constateert voortgang inzake de prioritaire punten uit de brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 22 juni. Het bestuurscollege heeft inzicht gegeven in het proces en de status van het verbetertraject. Hierdoor heeft het Cft een indruk gekregen dat er verbeteringen te zien zullen zijn in de controle over de jaarrekening 2021. Het Cft gaat ervan dat Bonaire met de invulling van belangrijke functies - de directeur Bedrijfsvoering en Ondersteuning, de hoofd financiën en de concern-controller - de belangrijke stappen zet om het financieel beheer verder te versterken.

Beleidsbegroting

Het OLB heeft in de ontwerpbegroting 2022 voor het eerst een beleidsbegroting opgesteld die aansluit bij de beleidsvoornemens uit het bestuursprogramma. Het Cft gaf in het advies bij de begroting aan dat dit een stap in de goede richting is, maar dat de ontwerpbegroting nog in onvoldoende mate aan de criteria van de wet FinBES en de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) BES voldoet. Het bestuurscollege is momenteel bezig met de uitwerking van de aanbevelingen uit het advies van het Cft, waaronder het opstellen van een nota 'risicomanagement en weerstandvermogen' die in kaart brengt welk deel van de algemene reserve zich leent om ingezet te worden voor beleidsvoornemens.

Kwijtscheldingsbeleid en grondbeleid

In het advies bij de ontwerpbegroting 2022 gaf het Cft aan ervan uit te gaan dat het kwijtscheldingsbeleid en het grondbeleid vóór 15 november 2021 zijn vastgesteld, zodat de vastgestelde begroting 2022 voldoet aan artikel 14 van de BBV BES. Bij het uitblijven van de vaststelling van het kwijtscheldingsbeleid en het grondbeleid door de eilandsraad voldoet het OLB niet aan haar wettelijke verantwoordelijkheid voortvloeiende uit de BBV BES.

Gesprek Bonaire International Airport (BIA)

In gesprek met BIA heeft het Cft kennisgenomen van de strategische groeiplannen. Met deze plannen wil BIA gaan voorzien in de verwachte groei van het toerisme en ontwikkeling van Bonaire voor komende jaren en de voorzieningen van de luchthaven kwalitatief verbeteren.

Het Cft bracht op 26 oktober 2021 een bezoek aan Bonaire en voerde gesprekken met het bestuurscollege, de eilandsraad en Bonaire International Airport.

[Einde persbericht]

Fotograaf:

Stefan Lacroes

Fotobijschrift:

Het bestuurscollege van Bonaire boekt voortgang op het gebied van financieel beheer.

Noot voor de redactie – niet voor publicatie

Contact Cft:

Secretariaat Colleges financieel toezicht

Telefoon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Alberto

Telefoon +5999 512-6861

Komunikado

26 di òktober 2021

Bonaire ta progresando riba tereno di maneho finansiero

Kralendijk – Kolegio Ehekutivo mester evitá di tin un surplus riba su presupuesto pa fin di aña i Konseho Insular lo mester demonstrá di ta mas desidido den su ròl di buta kuadro. Olegio di supervishon finansiero di Bonaire, Sint Eustatius i Saba (Cft) a indiká esaki den e kòmbersashonnan ku e tabatin ku Kolegio Ehekutivo i Konseho Insular.

Komo konsekuensia di e krisis di COVID-19, den e promé mitar di 2021 turismo tabata mas abou ku tabata e kaso den 2019. Esaki tabatin komo konsekuensia ku e entradanan di e isla a sali USD 1,7 mion mas abou ku e montante ku a keda presupuestá. Apesar di esaki, te ku e di dos kuartal, Entidat Públiko Bonaire (OLB) a realisá un surplus, kual a keda okashoná pa e hecho ku a gasta ménos di e fondonan ku tabata disponibel a base di e presupuesto. Cft a pidi Kolegio Ehekutivo un biaha mas pa e ehekutá e presupuesto ku Konseho Insular a aprobá, pa di e forma aki evitá mas tantu posibel ku na fin di aña ta sobra un surplus. Kolegio Ehekutivo a indiká ku e lo hasi tur loke ta den su alkanse pa e minimalisá e surplus riba presupuesto.

Maneho finansiero

Bonaire ta progresando riba tereno di maneho finansiero. Akountent a apstené di duna un opinion riba e kuantanan anual di 2020 i a konstatá un poko ménos fayó ku tabatin den e kuenta anual di 2019. Cft a konstatá progreso riba e puntonan prioritario den e karta di e sekretario di estado di Asuntunan di Interior i Relashonnan den Reino di 22 di yüni. Kolegio Ehekutivo a duna un bista den e proseso i e status di e trayekto di mehorashon. Esaki a pone ku Cft a haña un impreshon ku lo tin mehorashon den e kòntrol di e kuenta anual di 2021. Punto di bista di Cft ta ku e yenamentu di e funshonnan importante (direktor di Maneho Operashonal i di Sosten, Hefe di Finansa i Kontroladó di Organisashonnan, ta laga Bonaire dal pasonan importante pa sigui fortifiká e maneho finansiero mas aleu.

Presupuesto di maneho

Den e proyekto di presupuesto 2022 OLB pa promé bes a traha un presupuesto di maneho ku ta alineá ku e intenshonnan di maneho den e programa di gobernashon. Cft a duna den e konseho riba e presupuesto ku esaki ta un paso den e bon direkshon, pero ku e proyekto di presupuesto ainda no ta kumpli sufisientemente ku e kriterionan di e lei FinBES i e Dekreto Presupuesto i Responsabilisashon (BBV) BES. Kolegio Ehekutivo na e momento aki ta elaborando e rekomendashonnan di e konseho di Cft, entre kua trahamentu di un nota 'maneho di riesgo i kapasidat di resistensia', kual ta indiká =kua parti di e reserva general ta apto pa keda utilizá pa proposishonnan di maneho.

Maneho di eksonerashon i maneho di tereno

Den e konseho riba e proyekto di presupuesto 2022 Cft a indiká ku e ta sali for di e punto di bista ku e maneho di eksonerashon i maneho di tereno ta aprobá promé ku 15 di novèmber 2021, di moda ku e presupuesto aprobá di 2022 ta kumpli ku artíkulo 14 di BBV BES. Si Konseho Insular no aprobá e maneho di eksonerashon i maneho di tereno no tuma lugá, OLB no ta kumpli ku su responsabilidad legal manera stipulá den e BBV BES.

Kòmbersashon Bonaire International Airport (BIA)

Den kòmbersashon ku BIA Cft a tuma nota di e plannan di kresementu stratégiko. Ku e plannan aki BIA ta bai traha a base di e kresementu ku ta premirá di turismo i e desaroyo di Bonaire pa e próksimo añanan i lo mehorá kalidat di e fasilidatnan di e aeropuerto.

Cft a bishitá Bonaire riba 26 di òktober 2021 i a hiba kòmbersashon ku Kolegio Ehekutivo, Konseho Insular i Bonaire International Airport.

[Fin di komunikado]

Fotógrafo:

Stefan Lacroes

Teksto ku foto:

Kolegio Ehekutivo di Bonaire ta hasi adelanto riba tereno di maneho finansiero.

Nota pa redakshon – no pa publikashon

Kontakto na Cft:

Sekretariado Kolegionan di supervishon finansiero

Telefòn +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Persona di kontakto pa prensa:

Jefka Martina

Telefòn +5999 512-6861

Comunicado di Prensa

26 di october 2021

Boneiro ta progresa riba tereno di maneho financiero

Kralendijk - Colegio Ehecutivo mester evita un surplus presupuestario na fin di aña y Consejo Insular mester por muestra poco mas energia den su funcion di cuadro. Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Cft) a indica esaki den e combersacionnan hiba cu Colegio Ehecutivo y cu Consejo Insular.

Como consecuencia di e crisis di e pandemia di Covid-19 turismo durante e prome semester di 2021 tabata menos cu den 2019. Esaki tabatin como consecuencia cu e entradanan di e isla a resulta USD 1,7 miyon menos cu loke a presupuesta. No obstante, te cu e di dos kwartaal Entidad Publico Boneiro (OLB) a realisa un surplus presupuestario, ocasiona door di un bahamento di gasto di e medianan disponibel den presupuesto. Cft a bolbe pidi Colegio Ehecutivo pa percura ehecuta e presupuesto aproba door di Consejo Insular, pa di e manera ey evita mas tanto posibel un surplus presupuestario na fin di aña. Colegio Ehecutivo a indica cu nan lo haci tur lo posibel pa minimalisa e surplus presupuestario.

Maneho financiero

Boneiro ta progresando riba tereno di maneho financiero. E accountant a abstene su mes di duna un declaracion aprobatorio tocante e cuenta anual di 2020 y a constata algun deficiencia menos cu den e cuenta anual di 2019. Cft ta constata progreso pa loke ta e puntonan prioritario den e carta di 22 di juni di Secretario di Estado di Asunto Interno y Relacion den Reino. Colegio Ehecutivo a duna un bista di e proceso y e estado di e trayecto di mehoracion. Door di esey Cft a haya e impresion cu lo mira mehoracion ora di controla e cuenta anual di 2021. Cft ta sali for di e punto di bista cu yenando e funcionnan importante - Director di Maneho Operacional y Apoyo, Director di Finansa y Concern-controller - Boneiro ta dal e pasonan importante pa fortalece su maneho financiero ainda mas.

Presupuesto di maneho

Den e proyecto di presupuesto di 2022, Entidad Publico Boneiro a elabora pa prome biaha un presupuesto di maneho cu ta acopla na e intencionnan di maneho den e programa di gobernacion. Cft a indica den su consejo tocante e presupuesto cu esaki ta un stap den e bon direccion, pero cu e proyecto di presupuesto ainda no ta cumpli suficientemente cu e criterionan di e Ley FinBES y di e Decreto di Presupuesto y Hustificacion (BBV) di BES. Colegio Ehecutivo ta trahando actualmente riba elaboracion di e recomendacionnan den e consejo di Cft, entre otro riba redaccion di un nota "maneho di riesgo y resiliencia" cu ta determina cua parti di e reserva general ta apropiada pa uza pa e intencionnan di maneho.

Maneho di exencion y maneho di tereno

Den su consejo tocante e proyecto di presupuesto di 2022 Cft a indica cu e ta sali di e punto di bista cu prome cu dia 15 di november 2021 maneho di exencion y maneho di tereno lo ta aproba, di tal modo cu e presupuesto di 2022 aproba ta cumpli cu articulo 14 di e BBV di BES. Den caso cu Consejo Insular keda sin aproba maneho di exencion y maneho di tereno, e ora ey Entidad Publico Boneiro no ta cumpli cu su responsabilidad legal resultante di e BBV di BES.

Combersacion cu Bonaire International Airport (BIA)

Den combersacion cu BIA Cft a tuma nota di e plannan strategico di crecemento. Cu e plannan aki BIA kier bay provee den e crecemento previsto di turismo y desaroyo di Boneiro den e proximo añanan y mehora calidad di e facilidadnan di aeropuerto.

Dia 26 di october 2021 Cft a haci un bishita na Boneiro y a hiba combersacion cu Colegio Ehecutivo, Conseho Insular y Bonaire International Airport.

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Fotografo:

Stefan Lacroes

Texto na e potret:

Colegio Ehecutivo di Boneiro ta progresa riba tereno di maneho financiero

Nota pa redaccion – no pa publicacion

Contacto cu Cft:

Secretariado di e Colegionan di supervision financiero
Telefon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Alberto
Telefon +5999 512-6861

Press release

October 26th, 2021

Bonaire makes progress in financial management

Kralendijk – The Executive Council has to prevent having a budget surplus at the end of the year and the Island Council should show more decisiveness in its role to set the standards. The Board of financial supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft) has indicated this in its discussions with the Executive Council and the Island Council.

As a result of the COVID 19 crisis, during the first half of 2021 tourism was lower than in 2019. As a result, the island revenues were USD 1.7 million below budget. Nevertheless, up to and including the second quarter the Public Entity of Bonaire (OLB) realized a budget surplus, caused by an underspending of the available budget resources. The Cft once again requested the Executive Council to ensure that the budget adopted by the Island Council be implemented, so a budget surplus at the end of the year is prevented as much as this is feasible. The Executive Council indicated that it was doing everything in its power to minimize the budget surplus.

Financial management

Bonaire is making progress with regard its financial management. The auditor withheld an opinion on the 2020 annual accounts and detected somewhat fewer shortcomings than was the case with the 2019 annual accounts. The Cft observes progress with regard to the prevalence points from the letter from the State Secretary of Interior Affairs and Kingdom Relations of June 22nd. The Executive Council has provided insight into the process and status of the improvement process. This has given the Cft the impression that improvements will be visible in the 2021 annual accounts audit. The Board assumes that by filling the important positions of the Director of Operations and Support, the Head of Finance and the Group Controller, Bonaire will take the important steps to further strengthen its financial management.

Policy budget

In the draft 2022 budget, the OLB for the first time has drawn up a policy budget that is in line with the policy intentions from the government program. The Cft indicated in the advice accompanying the budget that this is a step in the right direction, but that the draft budget still insufficiently meets the criteria of the FinBES Act and the Budget and Accountability Decree (BBV) BES. The Executive Council is currently working on elaborating the recommendations from the Cft's advice, including the drawing up of a memorandum on 'risk management and resilience' that shows which part of the general reserve is suitable for use for policy proposals.

Remission policy and land policy

In the advice on the draft 2022 budget, the Cft indicated that it assumes that the remission policy and the land policy will be approved before November 15th, 2021, so the adopted 2022 budget will comply with Article 14 of the BBV BES. Should the remission policy and the land policy not be adopted by the Island Council, the OLB would not fulfill its legal responsibility arising from the BBV BES.

Conversation Bonaire International Airport (BIA)

In a conversation with BIA the Cft has taken notice of its strategic growth plans. With these plans, BIA wants to provide for the expected growth in tourism and development of Bonaire for the coming years and to improve the quality of the airport's facilities.

The Cft visited Bonaire on October 26th, 2021 and held talks with the Executive Council, the Island Council and the Bonaire International Airport.

[End of press release]

Photographer:

Stefan Lacroes

Caption:

The Executive Council of Bonaire makes progress in the area of financial management.

Note for the editing department – not for publication

Contact Cft:

Secretariat Boards of financial supervision

Telephone +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Martina

Telephone +5999 512-6861